

ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ОРГАНІВ
ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
УКРАЇНИ**

КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ТА КРИМІНОЛОГІЇ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ

Галузь знань 08 Право
Спеціальність 081 «Право»
Освітній рівень перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма Право (поліцейські)
Шифр за ОПП: ОК 32

Мова навчання: українська

Кропивницький 2025 рік

1. 1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Статус навчальної дисципліни:	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Рік підготовки:	4-й	
Семестр:	8-й	
Кількість кредитів ЄКТС / годин	3 / 90	
Лекції:	18 годин	
Семінарські:	32 годин	
Практичні:	-	
Самостійна робота:	40 годин	
Індивідуальні завдання (курсова робота):	Не передбачено	
Підсумковий семестровий контроль:	екзамен	
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:	1:0,8	

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: підготовка висококваліфікованих фахівців та фахівчинь у галузі права для реалізації завдань Національної поліції, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання у сфері права, забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності в частині формування знань щодо поняття, загальних принципів та правил кваліфікації кримінальних правопорушень, кваліфікації окремих видів діянь, а також набуття практичних навичок кримінально-правової кваліфікації.

Завдання: набуття навичок, що формують здатність і готовність здійснювати правильну кримінально-правову кваліфікацію; кваліфікувати окремі види кримінальних правопорушень; формування практичних навичок кримінально-правової кваліфікації шляхом розв'язання ситуаційних завдань.

Пререквізити навчальної дисципліни: Конституційне право, Кримінальне право, Кримінальний процес, Криміналістика

Постреквізити навчальної дисципліни: Методика розслідування окремих видів кримінальних правопорушень, Основи кримінального аналізу

2. Результати навчання за дисципліною.

	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 13	ПРН 18	ПРН 19	ПРН 20
Опанувати основні принципи та правила кримінально-правової кваліфікації			+	+	+	+		+
Знати особливості кваліфікації кримінальних правопорушень за об'єктивними та суб'єктивними ознаками, з урахуванням стадій, за наявності співучасті та множинності;		+				+	+	+
Знати особливості кваліфікації окремих кримінальних правопорушень.	+	+			+	+		+
Вміти вільно використовувати засвоєні знання для розв'язання типових ситуацій, що виникають у процесі кваліфікації кримінальних правопорушень;	+	+	+				+	
Здійснювати юридичний аналіз складів кримінальних правопорушень;		+	+		+	+		+
Здійснювати відмежування кримінальних правопорушень від суміжних складів кримінальних та інших правопорушень, цивільних деліктів.	+		+		+		+	

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лекції	семінар.	практичн.	сам. раб		лекції	семінар.	практичн.	сам. раб
1	2	3	4	5	8	9	10	11	12	15
3 семестр навчання										
Тема 1. Поняття та значення кримінально-правової кваліфікації. Її структура, стадії та принципи.	8	2	2	-	4					
Тема 2. Підстави, види та правила кримінально-правової кваліфікації.	8	2	2	-	4					
Тема 3. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.	12	2	4	-	6					
Тема 4. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності особи.	10	2	4	-	4					
Тема 5. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.	10	2	4	-	4					

Тема 6. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти власності.	10	2	4	-	4					
Тема 7. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадської безпеки, безпеки руху та експлуатації транспорту.	10	2	4	-	4					
Тема 8. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.	10	2	4	-	4					
Тема 9. Кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів.	12	2	4	-	6					
ЕКЗАМЕН										
Всього за 3 семестр	90	18	32		40					

4. Програма навчальної дисципліни

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ.

Поняття, види, підстави і значення кримінально-правової кваліфікації. Помилки в кримінально-правовій кваліфікації. Поняття кримінально-правової кваліфікації. Значення кримінально-правової кваліфікації. Види кримінально-правової кваліфікації. Підстави кримінально-правової кваліфікації. Стадії кримінально-правової кваліфікації. Помилки в кримінально-правовій кваліфікації.

Принципи кримінально-правової кваліфікації. Кваліфікація за наявності конкуренції кримінально-правових норм і колізії в праві. Принципи кримінально-правової кваліфікації. Кваліфікація кримінальних правопорушень за наявності колізії в праві. Кваліфікація кримінальних правопорушень при конкуренції кримінально-правових норм.

Кваліфікація кримінальних правопорушень за елементами їх складу. Кваліфікація за об'єктом складу кримінального правопорушення. Кваліфікація за об'єктивною стороною складу кримінального правопорушення. Кваліфікація за суб'єктом складу кримінального правопорушення. Кваліфікація за суб'єктивною стороною складу кримінального правопорушення.

Особливості кваліфікації кримінальних правопорушень із урахуванням стадій їх вчинення, множинності кримінальних правопорушень і кримінальних правопорушень, скоєних у співучасті. Кваліфікація кримінальних правопорушень із урахуванням стадій їх вчинення. Кваліфікація множинності кримінальних правопорушень. Кваліфікація кримінальних правопорушень, учинених у співучасті.

Змістовий модуль 2. КВАЛІФІКАЦІЯ ОКРЕМИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Особливості кваліфікації кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи. Загальні положення кваліфікації кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти життя особи. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти здоров'я особи.

Особливості кваліфікації кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості. Загальні положення кваліфікації кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Кваліфікація згвалтування. Кваліфікація сексуального насильства. Кваліфікація примушування до вступу в статевий зв'язок. Кваліфікація статевих зносин з особою, яка не досягла 16-річного віку. Кваліфікація розбещення неповнолітніх.

Особливості кваліфікації кримінальних правопорушень проти власності. Загальні положення кваліфікації кримінальних правопорушень проти власності. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти власності, пов'язаних з оберненням майна на користь винного або інших осіб. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти власності, не пов'язаних з оберненням майна на користь винного або інших осіб.

Особливості кваліфікації кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів та інших кримінальних правопорушень проти здоров'я населення. Загальні положення кваліфікації кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів та інших кримінальних правопорушень проти здоров'я населення. Кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів. Кваліфікація інших кримінальних правопорушень проти здоров'я населення.

Особливості кваліфікації кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності. Загальні положення кваліфікації кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадського порядку. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти моральності.

5. Порядок оцінювання результатів навчання

Формою підсумкового контролю за результатами опанування дисципліни є екзамен. Здобувач допускається до екзамену за умови попереднього надання виконаних завдань самостійної роботи. Підсумкова кількість балів з дисципліни визначається як сума балів поточного контролю (максимум 100 балів).

5.1. Методи навчання

Під час проведення навчальних занять можуть застосовуватися такі методи:

- словесні методи навчання;
- наочні методи навчання;
- практичні методи навчання;
- проблемно-пошукові методи навчання;
- активні методи навчання, у тому числі з використанням поліцейських квестів.

5.2. Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання роботи здобувачів/здобувачок вищої освіти здійснюється відповідно до загальноуніверситетської системи оцінювання знань.

Система передбачає:

для денної форми навчання

Підсумковий контроль – ЗАЛК	Підсумковий контроль – ЕКЗАМЕН
Аудиторна робота – 80 балів	Аудиторна робота – 40 балів
Самостійна робота – 20 балів	Самостійна робота – 10 балів
Залік	Екзамен – 50 балів
Усього за навчальну дисципліну	Усього за навчальну дисципліну

(освітній компонент) – 100 балів	(освітній компонент) – 100 балів
----------------------------------	----------------------------------

Для переведення оцінок у бали у разі підсумкового контролю у формі заліку необхідно користуватися формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{МКО} + \text{КДО} * 0,5 + \text{КНО}} * 16 =$$

- AP – результат аудиторної роботи;
- МКО – мінімальна кількість оцінок (1/3 (33 %) від кількості семінарських занять/практичних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни). Якщо МКО складає дробове число, то до розрахунку береться наступне ціле число;
- КДО – кількість «додаткових» оцінок – оцінок, що перевищують МКО;
- КНО – кількість невідпрацьованих «незадовільних» оцінок та невідпрацьованих пропущених занять.

Для переведення оцінок у бали у разі підсумкового контролю у формі екзамену необхідно користуватися формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{МКО} + \text{КДО} * 0,5 + \text{КНО}} * 8 =$$

- AP – результат аудиторної роботи;
- МКО – мінімальна кількість оцінок (1/3 (33 %) від кількості семінарських занять/практичних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни). Якщо МКО складає дробове число, то до розрахунку береться наступне ціле число;
- КДО – кількість «додаткових» оцінок – оцінок, що перевищують МКО;
- КНО – кількість невідпрацьованих «незадовільних» оцінок та невідпрацьованих пропущених занять.

При оцінюванні екзамену застосовуються такі критерії:

- 45-50 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю виконав/виконала завдання правильно, допустив/допустила 1-2 помилки, вільно володіє навчальним матеріалом, надав/надала повну, вичерпну відповідь на поставлене запитання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти (або правильно відповів/відповіла на 90-100% тестових завдань). Максимальна кількість балів може бути знижена, якщо під час відповіді

здобувач/здобувачка вищої освіти не зробив/зробила посилання на чинні нормативно-правові акти чи допустив/допустила незначні помилки.

– 35-44 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти виконав/виконала усі завдання та допустив/допустила незначні лексичні та граматичні помилки, володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, надав/надала відповідь на питання але допустив/допустила помилки, що впливають на загальний висновок (або правильно відповів/відповіла на 70-89% тестових завдань);

– 25-34 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти виконав/виконала усі завдання та допустив/допустила значні лексичні та граматичні помилки, володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу чи допускає значні помилки, які приводять до викривлення інформації (або правильно відповів/відповіла на 50-69% тестових завдань);

– 0-24 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти не може виконати завдання та робить значні лексичні та граматичні помилки, які суттєво впливають на результат, не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання або робить принципові помилки, які викривлюють усе рішення (або правильно відповів/відповіла менше ніж на 50% тестових завдань).

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання на семінарському чи практичному занятті слід врахувати певні рівні знань:

1. Теоретична відповідь

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, опрацювавши основну та додаткову літературу, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань у самостійній роботі;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний/здатна його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, поєднання теоретичних знань із практичними прикладами;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання.

2. Тест: правильне вирішення тесту оцінюється в 1 бал.

3. Задача: вважається вирішеною і оцінюється:

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, але не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти чи допустив незначні помилки;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти надав/надала відповіді не на всі поставлені в умовах питання, чи не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти, чи допустив значні помилки;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не правильно вирішив/вирішила задачу.

4. Реферативне повідомлення – оцінюється в 5 балів:

1 бал – належне оформлення реферативного повідомлення;

1 бал – глибока проробка теми (наявність достатньої кількості літературних джерел, наявність ґрунтовних висновків);

1 бал – теоретична обґрунтованість теми, визначення її актуальності, мети, завдань, чітко розроблений науковий апарат;

2 бали – грамотна і аргументована презентація реферату.

Кожну оцінку викладач/викладачка має аргументовано мотивувати.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок
82–89	Добре	B	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками
75–81		C	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок
67–74	Задовільно	D	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків
60–66		E	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям
35–59	Незадовільно	FX	Кредит не зараховано. Здобувачу/здобувачці вищої освіти надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки

1-34		F	Кредит не зараховано. Здобувач/здобувачка вищої освіти повинен/повинна повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля)
------	--	---	---

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові

1. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, висновками Верховного Суду : станом на 01.01.2021 / упоряд. С.Г. Туманов. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2021. 976 с.
2. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. За заг. ред. доктора юрид. наук, проф. І.М. Копотуна. Київ : Професіонал, 2021. 912 с.
3. Постанови Пленуму Верховного Суду України в кримінальному судочинстві / упоряд.: Вереша Р.В., Карпунцов В.В. Київ : Алерта, 2022. 322 с.
4. Кваліфікація окремих кримінальних правопорушень проти воєнної безпеки України : навч. посіб. Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2023.

Допоміжні

1. Колодін Д. О., Степаненко О. В. Кваліфікація кримінальних правопорушень при конкуренції кримінально-правових норм // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2022. № 2. С. 98–105.
2. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за заг. ред. Литвинова О. М. К. : Центр учбової літератури, 2016. 528 с.
3. Рішення ЄСПЛ «Кулик проти України» (заява № 30760/06) від 23 червня 2016 року. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/SOO00954> (дата звернення: 26.06.2024)
4. Рішення ЄСПЛ «Гонгадзе проти України» (заява № 34056/02) від 8 листопада 2005 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_420# (дата звернення: 26.06.2024)
5. Рішення ЄСПЛ «Седлецька та інші проти України» (заява № 42634/18) від 10 вересня 2018 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_g53# (дата звернення: 26.06.2024)
6. Рішення ЄСПЛ «Комар та інші проти України» (заяви № 36684/02, 15811/03, 26867/03, 37203/03, 38754/03 та 1181/04) від 28 лютого 2006 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_040 (дата звернення: 26.06.2023)

7. Цуцкірідзе М.С., Назимко Є.С., Пономарьова Т.І. Незаконні придбання, збут або використання спеціальних технічних засобів отримання інформації: проблеми визначення об'єкта кримінального правопорушення. Правовий часопис Донбасу. 2025. № 1(90). С. 77-82
8. Пономарьова Т.І. Мета як обов'язкова ознака суб'єктивної сторони кримінального правопорушення, передбаченого ст. 359 КК України. Центральнoукраїнський вісник права та публічного управління. 2025. Випуск 1 (9), С. 56-62

Інформаційні ресурси

1. <http://www.rada.gov.ua> (офіційний сайт Верховної Ради України).
2. <http://www.scu.gov.ua> (офіційний сайт Конституційного Суду України).
3. <http://www.kmu.gov.ua> (офіційний сайт Кабінету Міністрів України).
4. <https://supreme.court.gov.ua> (офіційний сайт Верховного Суду).
5. <http://www.gp.gov.ua> (офіційний сайт Офісу Генерального прокурора).
6. <https://hcj.gov.ua> (офіційний сайт Вищої ради правосуддя).
7. <http://www.minjst.gov.ua> (офіційний сайт Міністерства юстиції України).